

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 137/18

Luksemburg, 20 września 2018 r.

Wyrok w sprawie C-51/17

OPT Bank Nyrt. i OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt. / Teréz Ilyés i Emil Kiss

---

Nieuczciwy charakter niejasnego warunku umownego, który obciąża kredytobiorcę ryzykiem kursowym i nie odzwierciedla przepisów ustawowych, może podlegać kontroli sądu

W lutym 2008 r. Teréz Ilyés i Emil Kiss zawarli z bankiem węgierskim umowę o udzielenie kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego (CHF). Umowa przewidywała, że miesięczne raty spłat będą uiszczane w forintach węgierskich (HUF), natomiast kwota tych rat była przeliczana na podstawie aktualnego kursu wymiany forinta węgierskiego na frank szwajcarski. Ponadto umowa wskazywała na ryzyko kursowe w razie ewentualnych wahań kursu wymiany pomiędzy obiema walutami.

Kurs wymiany zmienił się następnie znacząco na niekorzyść kredytobiorców, co poskutkowało znacznym wzrostem kwot ich miesięcznych rat. W maju 2013 r. T. Ilyés i E. Kiss wszczęli postępowanie przed węgierskimi sądami przeciwko OTP Bank i OTP Factoring, dwiema spółkami, na które zostały przeniesione roszczenia wierzyciela wynikające z umowy kredytu. W toku tego postępowania powstało pytanie, czy warunek umowny dotyczący ryzyka kursowego został wyrażony przez bank prostym i zrozumiałym językiem, a zatem można go było uznać za nieuczciwy w rozumieniu dyrektywy w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹.

W międzyczasie na Węgrzech uchwalono w 2014 r. przepisy, na mocy których usunięto z umów kredytu denominowanych do waluty obcej niektóre nieuczciwe warunki umowne, przeliczono praktycznie całe zadłużenie z tytułu tych umów na HUF i zastosowano kurs wymiany ustalony przez narodowy bank węgierski. Przepisy te miały również na celu wykonanie orzeczenia Kúria (sądu najwyższego, Węgry) stwierdzającego niezgodność z dyrektywą niektórych warunków włączonych do umów kredytu denominowanego do waluty obcej² (owo orzeczenie zostało wydane w następstwie wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Kásler i Káslerné Rábai³). Jednakże te nowe przepisy nie zmieniły faktu, że ryzyko kursowe obciąża konsumenta w przypadku dewaluacji forinta węgierskiego wobec franka szwajcarskiego.

Biorąc pod uwagę, że zgodnie z dyrektywą warunki umowy odzwierciedlające obowiązujące przepisy ustawowe lub wykonawcze nie mieszczą się w zakresie jej stosowania, Fővárosi Ítéltábla (regionalny sąd apelacyjny dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry) rozpoznający sprawę T. Ilyés i E. Kissa zwrócił się do Trybunału z pytaniem, czy może dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego, jeśli nie był on wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, pomimo iż ustawodawca węgierski, nie interweniując w tym aspekcie, uznał, że ryzyko kursowe nadal obciąża konsumenta w przypadku obniżenia wartości forinta węgierskiego wobec danej waluty obcej.

---

¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29).

² Orzeczenie nr 2/2014 PJE (*Magyar Közlöny* 2014/91, s. 10975).

³ Wyrok z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie Kásler i Káslerné Rábai ([C-26/13](#), zob. także komunikat prasowy nr [66/14](#)).

W dzisiejszym wyroku Trybunał przypominał, że **zasada wyłączająca z zakresu stosowania dyrektywy warunki umowy odzwierciedlające obowiązujące przepisy ustawowe lub wykonawcze** jest uzasadniona okolicznością, iż można zasadnie przypuszczać, że ustawodawca krajowy dokonał wyważenia ogółu praw i obowiązków stron umowy. **Nie oznacza to jednak, że inny warunek umowny nieobjęty przepisami ustawowymi**, jak w omawianej sprawie warunek dotyczący ryzyka kursowego, **jest w całości także wyłączony z zakresu stosowania dyrektywy**. Nieuczciwy charakter tego warunku może zatem być oceniany przez sąd krajowy, gdy sąd ten na podstawie badania indywidualnego uzna, że warunek ten nie został wyrażony prostym i zrozumiałym językiem⁴.

W tym względzie Trybunał stwierdził, że **instytucje finansowe są zobowiązane do dostarczenia kredytobiorcom informacji wystarczających do podjęcia przez nich świadomych i rozważnych decyzji**. Oznacza to, że **warunek dotyczący ryzyka kursowego musi zostać zrozumiany** przez konsumenta zarówno w aspekcie formalnym i gramatycznym, jak i w odniesieniu do jego konkretnego zakresu. Wynika z tego, że właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny **przeciętny konsument powinien nie tylko mieć możliwość dowiedzieć się o możliwości spadku wartości waluty krajowej względem waluty obcej, do której kredyt był denominowany, ale również oszacować – potencjalnie istotne – konsekwencje ekonomiczne takiego warunku dla swoich zobowiązań finansowych**.

Ponadto Trybunał wskazał, że prosty i zrozumiały język warunków umowy powinien podlegać ocenie z odniesieniem, w momencie zawarcia umowy, do wszelkich okoliczności związanych z zawarciem umowy, a także do wszystkich pozostałych warunków umowy, niezależnie od okoliczności, że niektóre z tych warunków zostały uznane za nieuczciwe lub mogą być nieuczciwe i później z tego względu uznane za nieważne przez ustawodawcę krajowego.

Wreszcie Trybunał potwierdził, że sąd krajowy jest zobowiązany ocenić z urzędu, zamiast konsumenta jako strony powodowej, potencjalnie nieuczciwy charakter warunków umownych innych niż warunek dotyczący ryzyka kursowego, o ile sąd ten dysponuje elementami stanu faktycznego i prawnego, które są niezbędne w tym celu.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

---

⁴ Wyrok z dnia 20 września 2017 r. w sprawie Andriuc i in. ([C-186/16](#), zob. także komunikat prasowy nr [103/17](#)).